

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 8217/15

לפני :
כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט מ' מזוז

העותרים :
1. ש.ע.ל - שלום עכשו לישראל מפעלים חינוכיים
2. חגית עופרן

נ ג ד

המשיבים :
1. שר הביטחון
2. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
3. ראש המינהל האזרחי בגדה המערבית
4. הממונה על הרכוש הממשלתי הנטוש

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך היישבה : ד' בתשרי התשע"ט (18.09.13)

מזכירות הרכב : עබל לוייצקי
קלדנית : רינה י'

בשם העותרים : עו"ד מיכאל ספרץ

בשם המשיבים : עו"ד ערין ספדי-עטילה ; עו"ד לירון הופפלץ

פרוטוקול

1 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : שאל את גברתי, עו"ד ספדי-עטילה, בהודעה שמסרתם ביוני,
2 בדיקת 3 חודשים מהיום, אמרתם שתעדכנו בסוגיות פרסום ההказאות בתוך 90 יום ותמסרו את
3 הנהלה. נתתם הודעה עדכון ואני לא את זה ולא את זה.
4

5 עו"ד ספדי-עטילה : הכוונה לנוהל שגובש על ידי המדינה מחוץ לתכנוני אזרור למוסדות אזריות.
6 כתבנו בהודעה שזה נמצא בהליך בבחינה ונשוב ונעדכן בעוד 90 ימים. הטוותה נמצאת בבחינה.
7 כתבתנו "נסוב ונעדכן".
8

9 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : כמה זמן הנהלה זהה ישכב?

10 עוו"ד ספדי-עטילה : כתבנו שהטוותה בהליכי בבחינה והיא בגיבוש.

1
2 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אפשר לקבל את הטيوתה?
3

4 עוזד ספדי-עטילה : אני מצהירה שקיימת טיוטה ונציגי משרד הביטחון שנוכחים כאן, ציינו
5 בפני כי חדש לאחר החגים הבאים עליינו לטובה, הנוהל יפורסם ויאושר.
6

7 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אפשר לתת לנו תאריך?
8

9 עוזד ספדי-עטילה : עד ליום 18/10/30.
10

11 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : זהו יום שבתון. אם כן, קחו עד ליום 18/11/1.
12

13 עוזד ספדי-עטילה : בהחלט.
14

15 עוזד ספרד : נפגשנו בתיק זה לפני 11 חודשים ונפרדו עם הבעת שאלה של הרכב שועדות
16 המנכ"ל שכונסה תדונ גם בסוגיית הפרטום של הקצאות והרשאות לתכנון וביקשות מהמדינה
17 לעדכן. כבר אז אמרתי שלא ברור למורי שהמנדט של הוועדה שכונסה לדון בניהול הכספיות גם
18 לדון בפרסום, כיון שהנושא השיק הרכב סבר שכדי לתקזז זמן. הימים מודיעים לנו שיש וועדת
19 מטה וגם היא לא הוטל עליה תפקיד לעסוק בשאלת פרסום הקצאות והרשאות והמדינה אומרת
20 שכדי להמתין כי יתכן ועובדת המטה הזה תתייחס לשאלת פרסום הקצאות והרשאות. התקזז
21 כמעט בן 3 שנים וכל יום שחולף נגבות אורות שלמות. בתיק זה יש רק טיעון משפטי שלנו ואין
22 טיעון משפטי מנגד ובדין הקודם טענתי שעמדת המדינה בתגובה המקדמית הייתה "הדרג
23 המדיני סבור שלא נכון לפרסם הרשאות בתחום היישוב" ובכבוד הרואין, זה אינו טיעון משפטי
24 שמסביר מדוע יש פטור מעקרון כללי של פרסום.
25

26 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : גם הטיעון המשפטי שלכם שהוא קיים, שני הצדדים פה – ראיינו
27 כבר טיעון משפטי יותר מבוסס ומסודר.
28

29 כבוד השופט מי מזו : הרי זה לא ציון בטיעון משפטי של הצדדים. אתם מסתמכים על עקרונות
30 כלליים מופשטים והם עוניים לכם באותו מטיב. אין לכם עוגן קונקרטי.
31

32 עוזד ספרד : כל הרעיון של הדיון המינהלי,
33

34 כבוד השופט מי מזו : עקרון השקיפות יפה ונכון, אך מכאן ועד לגוזר ממנו חבותם לפרסום לא
35 פשוט, אני מכיר הרבה דוגמאות וזה עקרון מאד כללי ומופשט חבות ספציפיות. זה לא עניין
36 של העדר טיעון, הם טוענו טענה והם סבורים שכז' יש איזון ואתם איןכם סבורים כך, לא הבינו

עמדו. נשמע אם השקיפות תגבר אך לומר שיש פה טיעון משפטי שאפשר לענות עליו קונקרטית,
לא פשוט.

עו"ד ספרד: כאשר מדובר בנסיבות ציבור, זה לא השקיפות כללית, אלא מדובר בהכרעות
שמתיקלות על זכויות בנסיבות ציבוריים מוגבלים וכאשר הדבר נעשה בנסיבות מוחשכת
לחלוין, בוודאי שיש מקרים חריגים והבאו את דווייחות מבקר המדינה, הענקות למקורבים
לא תמורה. כМОבן שפה אי אפשר להתעלם מאיפה אנחנו נמצאים, אנחנו לא בכפר סבא, לכל
החלטה כזו יש השלכות משמעותיות. אזרחי מדינת ישראל לא צריכים לדעת? האם לא צריך
לדעת בסוגיה זו כשעוד אפשר לשנות אותה? כפי שתבנו בעטירה, לא מדובר בעקרון אמורפי של
השקיפות אלא בעקרון קונקרטי, בשיטה כבוש שעובר תהליכי סיוף מתקדמים דה יורה. לדעתו,
הוא מספיק כדי לעבור את הרף כדי לחייב את המדינה להסביר לו בדרך של צו על תנאי, בפעם
שבירה שביקשתי צו כזה, תגובת כבוד השופט מי מזו שקרהתי אותה שוב ושוב, מקריית מתוד
סיפה של הפרטוקול (מצטט). זירת המחלוקת הצטמצמה בתחילת הדרך, המגזר העירוני יצא
מהתמונה ונחנו עם האזרחים במגזר החקלאי, 15% משטחי סי שנמצאים בחשיכה מוחלטת. יתרו
כי בעת מועברים זכויות ואני אנלה זאת רק כשהגענו ל��וחות פוטנציאליים בעוד 5 שנים.

כבוד השופט עי פוגלמן: חשבתי במקור שזה לא בפריזמה של פלשתינים ואוטי הטרידה
הפריזמה הזו. אドוני בדיון הקודם אמר לא. זה בסדר, אין לי טרוניה. מה אדוני חשש?

עו"ד ספרד: אני מיציג את ארגון שלום עכשו, למרות שהוא סבורים שצריך להיות מנהל תקין
כדי שהכרעות תתקבלן לא במחטפים. סוגיות זכויות פלשתינאים קרייטית פה ואני לא זוכר.

כבוד השופט עי פוגלמן: אדוני לא חידד ויעשה זאת עכשו.

עו"ד ספרד: המשיבים אומרים דבר שם לא מבינים את ההשלכות, הצומת בה זכויות בקשר
יכריעו האם הולך לשימוש התנהלותי או לשימוש פלשתיני מוקדם להקצתה עוד שמתקנים
דברים אלה. על כך אומר כי גם זה לא שקו. העלו בעקבות תיקים אלה את כל צווי שטח
SHIPOT בעבר, והיום לא מודיעים מראש ואין מנגנון להתנגד לתיקון שטח SHIPOF.

כבוד השופט מי מזו: אז המנגנון בברירת מחדל הוא המנגנון המשפטי.

כבוד השופט עי פוגלמן: אדוני ייתן דוגמא.

עו"ד ספרד: שמעתי את עו"ד סולימן שאחד ובתיק ניתנה הקצתה באזור עקרבה לשטח גדול,
שם סיובך אחר עם שטח תפוס לצרכים צבאיים. 20 שנה לאחר

כבוד השופט מי מזו: 72', כמעט 45 שנה.

1
2 כבוד השופט ע' פוגלמן : השופטים כנראה זוכרים טוב יותר את התייך.
3

4 עוזד ספרד : הבנו בתיק 3 דוגמאות : אחת מחברון שנמצאו בחלק מצאים והפכו לאטר
5 ארכיאולוגי ופלשטיינאים ביקשו לנחל את השטח הארכיאולוגי בעצם.
6

7 כבוד המשנה לנשיא ח' מלצר : להבא, כשאתם מפנים לתיקים האלה, העדכנו בתגובה מה
8 קורה בתיקים. היוםicity צריך לבדוק בכל התיקים מה התפתח מהם.
9

10 עוזד ספרד : אני מקבל את הערת כבודו.
11

12 הדוגמא הראשונה כפי שאמרתי, האתר הארכיאולוגי הבהיר כי נעשתה הקצאה, כמובן, אלא
13 למי? לחברי העמודה למתיישבי חברון. דוגמא נוספת בין אפרת לגבעת איתם, חלקה שעובדה
14 שנים על ידי פלשטיינאים ובערה הליך הכרזה שזו אדמות מדינה ופנינו למידינה לבדוק אם יש
15 כוונה להקצות ואמרנו שלא מוכנים להודיע לכם כלום. הגשנו עתירה לבג"ץ שהיא תלולה
16 ועומדת שלא יגנוו את האדמה וכבר יש מישחו עם זכויות בקרקע. דוגמא נוספת היא צופיה,
17

18 כבוד המשנה לנשיא ח' מלצר : אדוני נותן דוגמא שם נוותנים הקצאה יש כבר מעשה. אבל
19 הרשותה לתוכנו זה לא מעשה.

20 עוזד ספרד : בז"כ הרשותה לתוכנו יש להן הצהרות כוונות עתידיות, ברור מי הולך לבצע אותו
21 ולא מדובר בהרשותה מרחתה בחול ויש לה ציפיות מסוימות. בהקשר של שאלתו של כבוד
22 השופט ע' פוגלמן, יש אзорים בהם יש עניין לפלשטיינאים לעתיד החלוקות, לעיתים סוגי
23 השימוש זהות מקבלי זהות יכולה להשפיע על השכנים שגרים בקרבת המוקם. כבוד השופט ע'
24 פוגלמן הזכיר בדיון הקודם שבקרקעות אלה יש גם מובלעות של קרקע פלשטיינאים והדבר הזה
25 ככל פחות יש עניין לאנשים החיים באזורי לדעת על כוונה לתוכן. בכל המקורים בהעדר פרטום,
26 יש מקרים שאומרים יכול להיות שכן יוכל להיות שלא.
27

28 כבוד השופט ע' פוגלמן : אדוני פסימי ויכול להיות שבדק, ההודעה האחרון מסתיימת
29 באמירה (מצטט), אדוני מניח, אני לא שולל את ההנחה הזאת, שאולי בסוף של יום לא יהיה כל
30 כך טוב אבל אנחנו לא יודעים.
31

32 עוזד ספרד : אין אויב גדול יותר לפROYKT היישראלי הענק מאשר השקיפות. היו רוצחים, היועץ
33 המשפטיא לממשלה שהטיל על היועמ"ש למשרד החקלאות, הוא היה קבוע שהיה צריכה
34 להתיחס לפרסום ואין סיכוי שיתנדבו לעשות זאת ללא צו על תנאי ולכן אני מבקש צו על תנאי.
35 אין להם לחץ להגונם לקבל החלטות. היועץ המשפטיא לממשלה, אדם מדיני החלטיט, מעדיף או לא
36 מעוניין, בכל הכבוד יועץ משפטי צריך לתת ייעוץ משפטי ובאותן יש לתת צו על תנאי וכך אני
37 מבקש.

עוויד ספדי-עטילה: אתחיל בעמدة שהוגשה לבית המשפט בזמנו ואתייחס לעבודת המטה ולמה לעמדתנו נכון להמתין לסיום עבודת המטה.

כבוד השופט ע' פונגלמן: מי היועץ המשפטי של משרד החקלאות?

עו"ד ספדי-עטילה: עוויד אפרת לויאני.

כבוד המשנה לנשיה ח' מלצר: קודם כל היה מנכ"ל של משרד ראש הממשלה ופתאום הוא זו החוצה ומשרד החקלאות מחליף את ראש הממשלה?

עו"ד ספדי-עטילה: זה לא ככה.

כבוד השופט מי מזו: קצת תמורה, ראש הממשלה הוא מעל הכל, משרד ראש הממשלה זה משרד רלוונטי תמיד לכל נושא, אבל אם זה לא משרד ראש הממשלה, זה נושא באחריות. מצד אחד משרד הביטחון, היבטים משפטיים זה משרד המשפטים. בתור מה משרד החקלאות יקבע מדיניות להקצאות בשטחים? בכל הכבוד.

כבוד המשנה לנשיה ח' מלצר: גם אני לא בטוח שكونסיטוטציונית זה בכלל נכון. לא שמעתי שהסתכם קואלייציוני משנה עובדות יסוד או הוראות, אחרי זה צריך לעגן בהסדרים קונסיטוטציוניים מתאימים.

כבוד השופט מי מזו: גברתי תסביר סוף סוף האם נושא העתירה, הקצאות והרשותת תכנים נכלל במנדט של מי שיושב, יהא מי שהוא, או שלא. אם אתם מבקשים מאייתנו לדחות את הדיון כאן כי זהណון, אנחנו צריכים לדעת שזהណון. אם זה רק פוטנציאל זו לא סיבה לדחות את הדיון כאן.

עו"ד ספדי-עטילה: העותרים בחרו בסוגיית הפרסום ליידוע, בסופו של דבר להשליך על המהוות. הם התמקדו בסוגיה אחת והמדינה היום מבקשת להסדיר את כל הנושא בכללות ולא רק בנקודת היידוע, אלא כל המכשול וכל המשמעויות.

כבוד השופט מי מזו: על זה אף אחד לא בא בענות אליכם, השאלה האם ברור לעושים במלאה שברור לעסוק בזאת.

עו"ד ספדי-עטילה: ביוני 2018 עדכנו כי היועץ המשפטי לממשלה קבע את אמות המידה המשפטיות שכלה חלופה שתיבחר צריכה לעמוד להם.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : זה אמרנו ברמת הפשטה ואפשר היה לעשות זאת ברמת הפשטה
 1 גדולה יותר להגיד שככל החלטה תעמוד בדרישות הדין. יש פילוסופיות שהציגו שבכלל לא יהיו
 2 חוקים, אלא יחליטו על פי שנראה טוב.
 3

כבוד השופט מ' מזוז : אתם צריכים והשאלה פשוטה – האם נושא זה הוטל על הוועדה לגיבש
 4 המלצה בנושא זהה, כן או לא?
 5

עו"ד ספדי-עטילה : אנחנו חשובים מארח ובנקודות הזמן הנוכחים סוגיות הקרוונות והכללים
 6 ישפיו ועשויים להשפעה מה תחא מידת ההשפעה.
 7

כבוד השופט מ' מזוז : בכלל הכלוב, אני מפקפק במידת ההשפעה.
 8

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : גברתי טוענת בשם מישחו, אני לא בא אליה אישית בטענה. מה
 9 מתוך העקרונות שפרנס היועץ עונה לעתירה?
 10

עו"ד ספדי-עטילה : (מצטטת).

כבוד השופט מ' מזוז : כל הנחיות היועץ עוסקות ביחסים שלה עם משרד הממשלה, סוגיה
 11 כבده מאד החורגת מהשאלה הקונקרטית.

כבוד השופט עי פוגלמן : השאלה העומדת על הפרק, אני בתמיינותי קראתי את סעיף 16 שלו
 12 שהוא אומר שהוא עומד על הפרק מבוחינתכם. מדובר היועץ המשפטי לממשלה לא ינחת את
 13 הגורם המקיים את הדיונים למצויר לבדוק את הסוגיה? אחרת אין משמעות למה שתכתבם
 14 בסעיף 16. כיון שכנראה שסעיף 16, אני מניח שימושו כך אישר לכם לכתוב את זה, לשים על
 15 השולחן, אחרת יוצא שאנו מחקים בנדמה לי ואני לא רוצחים לשחק בנדמה לי. ואם גברתי
 16 צריכה להתייעץ, בבקשתך.
 17

עו"ד ספדי-עטילה : אני מבקשת לצאת להתייעצות קצרה.
 18

לאחר הפסקה ;
 19

עו"ד ספדי-עטילה : בהמשך להערות בית המשפט, נודיע כי בסוגיות הפרסום של הרשות
 20 לתכנון והקצאות לפי העניין, תישא בחינה בין-משרדית בחובלת משרד הביטחון ובהשתתפות
 21 גורמי מקצוע משרד הממשלה הרלוונטיים. עבודה כאמור תיעשה בזיקה ישירה לעבודות
 22 המתגבשות עליה הודיעו המש��בים בהודעת העדכון מטעם המש��בים מ-18/8/30. לאחר
 23 מכון הדברים יובאו לאישור הדרג המדיני ולאישור היועץ המשפטי לממשלה והכל יסתאים בתוך
 24 4 חודשים מיהום בכפוף לאיולצים.
 25